

Utbildningsinspektion I

Långedragsskolorna, grundskola F-6

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Normer och värden
2. Kunskaper

Verksamheten:

3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, stödinsatser och bedömning av lärandet. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut angående förbättrings- och kritikområden.

Beskrivning av skolan

Långedragsskolorna	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	80
Förskoleklass	23
Grundskola	155

Utbildningen vid Långedragsskolorna omfattar förskoleklass och årskurserna 1–6. Skolorna har en förskoleklass och sex åldershomogena klasser.

Gamla Långedragsskolan består av två byggnader. Ett äldre hus är byggt 1906 och ett hus är byggt 1940. I Gamla Långedragsskolan går elever i årskurserna 4–6. Här finns trä- och metallslöjdsal, textilslöjdsal, skolsköterska och en fritidshemsavdelning.

I Nya Långedragsskolan går de yngre eleverna från förskoleklass till årskurs 3. Nya Långedragsskolan byggdes 1966. Där finns rektorsexpedition, idrottssal, matsal, samt två fritidshemsavdelningar.

Skolorna är belägna 400 meter från varandra, i Göteborgs västra delar. Upptagningsområdet präglas av villabebyggelse. Samtliga elever bor i område nära skolorna.

Inom rektorns ansvarsområde ingår också två förskolor i området med tillsammans tre avdelningar.

Genomförandet av inspektionen i Långedragsskolorna

Skolverket sände den 24 maj 2004 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektionsteamet med ansvar för inspektionen i Långedragsskolorna har bestått av undervisningsrådet Eva Wallentin samt experten Anders Wallin. Besök i Långedragsskolorna genomfördes den 16–17 november 2004.

Skolverket kommer att följa upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

För stadsdelen upprättas även en stadsdelsrapport där stadsdelsövergripande förbättringsområden tas upp. Skolrapporten bör därför läsas ihop med stadsdelsrapporten.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Långedragsskolorna, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt.

I Långedragsskolorna genomfördes formella intervjuer med rektor, elevvårdspersonal, personal i de båda arbetslagen och med två elevgrupper. Lektioner i

samtliga klasser besöktes. Under besöket fördes också spontana samtal med elever och personal.

Övrig information av betydelse för inspektionen har varit Göteborgs kommuns eget kvalitetsarbete med balanserad resultatredovisning kallad Balansen. I "Balansen" ingår regelbundna kvalitetsmätningar.

Bedömning

1. Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och lust att lära. Eleverna skall också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden. Eleverna skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att utveckla normer och värden enligt läroplanernas mål.

I Långedragsskolorna arbetar man med "retorik som viljeinriktning". Genom övningar i drama och olika framträdanden vill skolan bland annat "stärka elevernas självkänsla och trygghet och att eleverna skall respektera och lyssna på andras åsikter".

Eleverna uttrycker i intervjuer att det är viktigt att kunna påverka och säga sin åsikt. En elev uttrycker det så här: "Man skall våga säga nej." Varje år lämnar kamratstödarna på skolan ut en enkät. Eleverna får skriva ned vad som är bra på skolan och vad de vill skall förbättras. Årets enkät genomfördes i oktober. De flesta förbättringsområdena rör rast och skolgårdsförbättringar, exempelvis önskemål om fler bandyklubb. Eleverna uttrycker att de vuxna är lyhörda och tar deras åsikter på allvar. Eleverna deltar i klassråd, elevråd och matråd. Vid inspektionstillfället redovisar en elev i en klass besluten från matrådet. Eleverna tackar sin klasskamrat för att han framfört deras åsikter på mötet med en applåd. I elevrådet har eleverna påverkat att rutschkanan på skolgården togs bort, eftersom den var i dåligt skick. I matrådet har de medverkat till att de kommer att få fler sorters grönsaker att välja mellan, och att de skall få ha bakgrundsmusik på under lunchen. Eleverna är medvetna om vikten av att ta ansvar efter fattade beslut. Exempelvis gäller det att inte prata för högt när musiken är på.

Eleverna är motiverade för sin utbildning. De framhåller vikten av att lära för framtiden, för att gå vidare till universitet, få bra jobb, bli en bra förälder men också för att lära sig umgås med andra. De tycker det är viktigt att kunna läsa och räkna exempelvis när man skall handla. De tar ansvar för sitt lärande och arbetar flitigt. De vill gärna påverka undervisningen genom att komma med olika förslag till läraren. Inspektörerna ser exempel där elev ber om att läraren skall läsa för dem. Läraren lovar då att göra det i slutet på lektionen. De yngre eleverna får möjlighet att påverka sitt skolarbete genom sin veckoplanering, där

de varje vecka skriver in vad de vill arbeta med nästa vecka. Några elever i en klass framför önskemål om att lära mer om länder och flaggor. Då tar läraren fram lämpligt material att arbeta med och presenterar det på ett tilltalande sätt.

Eleverna har olika ansvarsuppgifter, exempelvis att vara klassvakter. Dessa sud-dar ut på tavlan och vattnar blommor. Eleverna ansvarar också för att torka av borden i matsalen. Rektorn påpekar att det är allas ansvar att hålla ordning i skolan. Inspektörerna erfar att eleverna är bra på att ta detta ansvar. De torkar av borden, de plockar upp efter sig och hjälper till att städa.

Eleverna är trygga och framhåller fördelen med en liten skola där alla känner alla. Eleverna lär känna varandra över skol- och åldersgränser när de vid tema-arbete och friluftsdagar arbetar i sina faddergrupper. Dessa grupper består av elever från förskoleklass upp till årskurs 6. Både vid intervjuer med inspektö-rerna och i kamratstödjarnas enkät framkommer att eleverna trivs och är goda kamrater. De tolererar inte mobbning och via kamratstödjarna arbetar de aktivt för mobbning inte skall uppstå. I klasserna och på fritidshemmen har man arbe-tet fram etiska regler för hur man skall uppträda mot varandra.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att Långedragsskolorna ger en trygg miljö för lärande. Eleverna tycker det är viktigt att påverka och framföra sina åsikter. Eleverna trivs och tar ansvar för sin utbildning.

2. Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdig-heter och förtrogenhet att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Skolan skall sträva efter att varje elev tillägnar sig kunskaper men även utvecklar en tillit till sin egen förmåga och en nyfikenhet och lust att lära. Må-len för lärandet anges närmare i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

I Långedragsskolorna följs elevernas kunskapsutveckling upp på olika sätt, ge-nom portfolio, individuell utvecklingsplan, olika tester och nationella prov.

De yngre eleverna är mycket medvetna om målen för undervisningen och om sitt lärande. De nationella målen är förtydligade och finns uppsatta i klassrum-men. Eleverna berättar för inspektörerna hur de i respektive klass följer arbetet mot dessa mål. Eleverna skriver egna mål för sitt lärande i sin individuella ut-vecklingsplan. Dessa mål har de som underlag för sin veckoplanering. Eleverna beskriver också hur de kan se sin egen utveckling genom sin portfolio. Där har de samlat utvalda arbeten de är nöjda med och motiverat varför de valt just de arbetena. De kan genom portfolioarbetet tydligt se hur de utvecklats och blivit duktigare. En elev uttrycker det så här: "Man märker att man förbättrats."

I planeringen av temaarbetena utgår lärarna från elevernas kunskaper och vad de vill lära mera om. I arbetet med dinosaurier och i arbetet med kroppen har exempelvis lärare och elever tillsammans gjort en tankekarta över de gemen-samma målen för arbetet.

De äldre eleverna har en provbok där resultat av läxförhör, diagnoser och prov samlas. Föräldrarna informeras fortlöpande om resultaten. I årskurs 5 skickas de nationella kursplanemålen för årskurs 5 hem till föräldrarna. Eleverna har en individuell utvecklingsplan där de formulerar egna mål att arbeta mot. De äldre eleverna är dock bara delvis medvetna om de nationella läroplans- och kursplanemålen. För att utveckla en större medvetenhet hos eleverna bör läroplans- och kursplanemålen tydliggöras och kopplas till den individuella utvecklingsplanen och det dagliga arbetet.

Eleverna i årskurs 6 är nöjda med sina resultat på de nationella proven men är osäkra på om deras kunskaper är tillräckligt goda för att klara undervisningen på 7–9 skolan på ett tillfredställande sätt.

Inspektörerna kan vid lektionsbesök och granskning av dokumentation i form av elevarbeten se, att eleverna utvecklar goda kunskaper i enlighet med intentionerna i 1994 års läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94) och kursplaner. Eleverna tillverkar exempelvis egna väl utformade böcker om kroppen på ett kreativt sätt och i årskurs 1 kan alla elever läsa.

En sammanställning av resultaten av de nationella proven i årskurs 5 år 2003 visar att alla klarade proven i engelska och svenska och att 36 elever av 37 klarade proven i matematik.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att eleverna i Långedragsskolorna utvecklar kunskaper och färdigheter i enlighet med målen i Lpo 94 och kursplaner. De yngre eleverna är mycket medvetna om sitt lärande och om läroplans- och kursplanemålen. De äldre elevernas medvetenhet bör utvecklas genom att målen i Lpo 94 samt de nationella kursplanernas mål tydliggörs för eleverna.

3. Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten i skolan vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med elever och föräldrar i arbetet för att forma en god miljö – fysiskt och psykosocialt - för utveckling och lärande.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

I Långedragsskolorna har gemensamma trivselregler för verksamheten arbetats fram. Elevråd samt föräldraråd har varit delaktiga, och reglerna finns på skolornas webbplats. I de olika elevgrupperna på skolan och fritidshemmet har sedan gemensamma regler för grupperna tagits fram.

Eleverna har möjlighet att påverka sin miljö genom klassråd och elevråd. Elevrådet sammanträder en gång i månaden. Där avhandlas huvudsakligen frågor av praktisk karaktär såsom frågor om maten och skolgården. Eleverna har också möjlighet att utöva inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan

på olika sätt. I årskurserna 1–3 arbetar eleverna med egen planering. De kan välja vad de vill arbeta med och hur de vill arbeta med exempelvis matematikinläring, läs- och skrivinläring m.m. Varje vecka utvärderar de sitt arbete och har då möjlighet att planera in egna önskemål för kommande vecka.

De äldre eleverna får enligt lärarna större inflytande efter hand och lärarna uppger att de är öppna för förslag från eleverna mer i årskurs 5. Inspektörernas intryck utifrån elevintervjuer och lektionsbesök är dock att eleverna i årskurserna 4–6 arbetar mer lärarstyrt än eleverna i de lägre årskurserna och att de inte har så stora möjligheter till inflytande över sitt lärande. I en klass har eleverna egen planering en vecka per månad, i en annan klass har eleverna möjlighet att välja egna forskningsuppgifter när det gemensamma betinget är genomfört. Betinget är detsamma för i stort sett samtliga elever i klassen. Inspektörerna anser att elevernas inflytande över sin utbildning skulle kunna utvecklas ytterligare om lärarna i årskurserna 4–6 tog vara på de kunskaper eleverna har i årskurs 3 vad beträffar ansvarstagande och inflytande. Enligt intentionerna i Lpo 94 skall elevernas möjlighet till inflytande utvecklas så att eleverna i högre grad, och efter ålder och mognad, får inflytande över sitt lärande. Undervisningen skall bedrivas så att eleverna, genom att delta i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen, kan utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ansvar.

Enligt rektorn är föräldrarna mycket engagerade och har höga förväntningar på skolan och sina barn. Föräldrarna är organiserade i en föräldraförening. Långedragsskolorna har dessutom ett föräldraråd, Långedragsrådet. Långedragsrådet är ett rådgivande skoloråd. Där ingår två föräldrarepresentanter från var klass. Föräldraföreningen sammanträder samma kväll som Långedragsrådet sammanträder. Rektorn är sammankallande i rådet. Möten hålls cirka tre gånger per termin. Protokoll från mötet samt minnesanteckningar från föräldraföreningens möten distribueras till samtliga föräldrar.

Skolan samverkar med föräldrarna om normer, förhållningssätt, undervisning och om skolornas skötsel. Föräldrarna stöttar skolans viljeinriktning, retorik, genom att på egen bekostnad projektanställa en dramapedagog. Dramapedagogen arbetar detta läsår med eleverna i årskurs 3. Tidigare år har hon även arbetat med eleverna i årskurs 6. Föräldrarna stöder också på olika sätt skolgårdsförbättringar.

I skolornas lokala arbetsplan poängteras vikten av ömsesidig respekt. Alla arbetar aktivt mot alla former av kränkande behandling på olika sätt. Skolan har en väl genomtänkt handlingsplan mot mobbning som tar upp alla former av kränkande behandling. På skolorna finns kamratstödjare, två från var klass från årskurserna 2–6. Skolornas specialpedagog och en fritidspedagog är ansvariga för kamratstödjararbetet. De träffar kamratstödjarna regelbundet. Ett dokument om kamratstödjarnas ansvar finns uppsatt i samtliga klassrum. Eleverna uppger i intervjuer att de känner väl till kamratstödjarna och att det finns ett foto på kamratstödjarna uppsatt i matsalen. Eleverna kan lämna anonyma brev i kamratstödjarnas brevlåda för att informera om något som inte står rätt till. Kamratstödjarna uppger att de kan se det inte lärarna ser. En elev uttryckte det så här: ”Vi är kamouflerade lärare”. De berättar att de försöker få med den som verkar ensam men att det kan vara ett svårt uppdrag att vara kamratstödjare.

Det är en utsatt situation och man kan få pikar av kamrater. Kamrattstödarna utvärderar varje termin sitt arbete med en enkät till samtliga elever. Personalen uppger att kamrattstödjararbetet ger ett positivt resultat och att miljön är god på skolorna. Detta är också inspektörernas intryck utifrån lektionsbesök, elevintervjuer och vistelse på skolgårdarna och i matsal.

Skolsköterskan finns på skolorna två tillfällen i veckan. Skolhälsovård bedrivs förebyggande med hälsokontroller och hälsosamtal. Allergirond genomförs årligen där rektorn, representanter från fastighetsförvaltningen, skolbespisning, föräldraförening samt skyddsombud ingår. Skolpsykolog finns anställd tre timmar per vecka.

Hälsofrämjande arbete bedrivs på olika sätt. I oktober 2004 anordnades en hälsovecka med olika aktiviteter såsom gymnastik, frukost, friluftsdag och föreläsning om att äta rätt. Under detta läsår inriktas hälsoarbetet på att minska elevernas sockerintag, bland annat genom ändrade kostvanor på fritidshemmet och i skolmåltiderna. De äldre eleverna får regelbundet röra på sig då de varje dag promenerar mellan skolorna för att äta lunch och för att ha idrottsundervisning. Eleverna uppmuntras också att promenera till skolan.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att miljön för lärande i Långedragsskolorna, är av god kvalitet. Det formella inflytandet fungerar och skolornas förebyggande arbete för att motverka mobbning är av god kvalitet. De yngre eleverna har mycket stora möjligheter att utöva inflytande över sin utbildning. Detta bör utvecklas så att även de äldre eleverna i högre grad, efter ålder och mognad, får inflytande över sitt lärande.

4. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet för att nå de nationella målen för utveckling och lärande skall främst utformas av eleverna och personalen. Skolan skall samverka med hemmen. Läroplanerna, andra statliga förordningar och kursplanerna ger riktlinjer för arbetet. Det finns bestämmelser om timplaner och ämnes- och kursstruktur, riktlinjer för stödinsatser, för betygssättning och utvecklingssamtal, för utbildning på arbetsplatser, en garanterad undervisningstid etc. Målen i kursplanerna ger dessutom vägledning för arbetssätten genom att beskriva vilka kunskaper, färdigheter och övrig utveckling barnen och ungdomarna skall nå.

Granskningen riktas mot hur man arbetar för att nå målen och hur man anpassar arbetet till olika behov.

Långedragsskolorna har en lokal arbetsplan. Den har personalen på skolorna arbetat fram tillsammans och den revideras varje år. Där finns mål för arbetet och hur de skall arbeta inom områdena: normer och värden, kunskaper, ansvar och inflytande samt samverkan.

Långedragsskolorna är organiserade i två arbetslag; ett på Nya Långedragsskolorna med personal för förskoleklass, fritidshem och de tre klasserna i årskurserna 1–3 och ett på Gamla Långedragsskolan med personal i de tre klasserna i årskurs 4–6.

I årskurserna 1–3 arbetar lärare och fritidspersonal tillsammans. De planerar arbetet tillsammans och de har möjlighet att arbeta flexibelt och att ta vara på varandras kompetenser. I arbetet med temat dinosaurier och i temat kroppen

varvar de teori och praktiskt arbete. De bygger modeller, tillverkar egna böcker och de har regelbundet lektioner utomhus. Inspektörerna ser under besöket exempel på mycket kreativt arbete i korridorer och klassrum. Eleverna får pröva olika sätt att lära och är medvetna om sitt eget sätt att lära. Eleverna berättar att de använder olika spel, dramatiserar, skriver tankekartor m.m. Inspektören är med på en lektion där eleverna i arbetet med kroppen får studera grisenjurar med förstoringsglas.

Arbetet är individualiserat utifrån elevernas kunskaper och behov. Eleverna har egna planeringsböcker där arbetet är upplagd individuellt. Tilltalande undervisningsmaterial finns framlagt och eleverna väljer hur de vill arbeta. Eleverna arbetar koncentrerat och visar stort intresse och lust för skolarbetet.

Förskoleklassen samverkar med årskurs 1 vid två tillfällen i veckan. De arbetar då med temat skogens djur. Senare under läsåret är det tänkt att eleverna skall kunna röra sig flexibelt mellan förskoleklass och årskurs 1, beroende på hur de vill arbeta. I förskoleklassen utvärderar eleverna dagen genom att skriva dagbok, var och en efter sin förmåga. Förskoleklassens dagsschema finns anslaget på väggen med foton över aktiviteterna. Exempel på aktiviteter är matematiklek, språklek, massage, gymnastik, bild och tema.

De äldre eleverna är fördelade på tre klasser. De har sina klassrum i två olika hus i gamla Långedragsskolan. Vid lektionsbesök ser inspektörerna exempel på att eleverna ges möjlighet till kreativt tänkande och ett varierat arbetssätt, exempelvis i arbetet med boken Spelkortsmysteriet och i arbetet med 1700-talets Göteborg. Inspektörerna ser också exempel på undervisning där elevernas roll är att reproducera kunskap genom avskrift i böcker. Inspektörernas intryck är också att eleverna inte får möjlighet att, i större utsträckning, arbeta individualiserat. De arbetar exempelvis med ett veckobeting som är detsamma för i stort sätt samtliga elever i klassen. En elev uttrycker det så här: "Läraren vill inte att vi är på olika ställen i boken". Lärarna uppger dock att de utmanar de duktiga eleverna genom att ge dem extra forskningsuppgifter och menar att "uppgifter för mattesugna finns alltid".

För att stärka gemenskapen över ålders- och skolgränser arbetar man vid flera tillfällen under läsåret i faddergrupper. I varje faddergrupp ingår elever från förskoleklass till årskurs 6. Exempel på sådana tillfällen är välkommen tillbakadag, temaveckor, friluftsdagar, hälsovecka, småstjärnorna, vårutflykt samt allmänna traditionsdagar. Under höstens temavecka var temat sagoförfattaren HC Andersen. En lärare berättar att han i sin grupp arbetade "storyline"-inspirerat. En berättelse byggs upp och elever och lärare har olika roller. Specialpedagogen fick agera HC Andersen. En annan grupp arbetade med "Prinsessan på ärten" och sydde bl.a. prinsessans säng.

Undervisningen tillgodoser alla elevers behov av särskilt stöd. Målet är enligt specialpedagogen på skolorna att arbeta förebyggande och integrerat. Eleverna skall huvudsakligen få sitt stöd inom klassens ram. Elevhälsoteamet på skolorna består av rektor, specialpedagog, idrottslärare och skolsköterska. De sammanträder en gång per månad men eftersom skolorna är så små är beslutsvägarna korta och lärare och föräldrar kan anmäla behov, då problem uppstår, direkt till rektorn eller specialpedagogen. Specialpedagogen besöker alla klasser och problem kartläggs bl.a. genom diagnoser och test. Åtgärdsprogram skrivs direkt då

behov av extra stöd uppkommer. Åtta elever på skolan har åtgärdsprogram. Fem exempel på åtgärdsprogram har granskats. Dessa håller god kvalitet och är skrivna i samverkan med föräldrar, elever och klasslärare. Programmen tar upp vad som är positivt, problemprecisering samt vilka åtgärder som skall vidtas både på skolenivå och på individnivå. Åtgärdsprogrammen följs upp. Skolornas psykolog arbetar tre timmar per vecka på Långedragsskolorna och anlitas vid behov.

Utvecklingssamtal hålls en gång per termin. På skolorna har gemensamma underlag och rutiner för samtalet arbetats fram. Inför utvecklingssamtalen förbereder sig elever och föräldrar, genom ett underlag inför samtalet som skickas med hem, med påståendena: "Det här tycker jag att jag är bra på." "Det här tycker din förälder du är bra på." "Det här vill jag bli bättre på." Vid samtalet skrivs den individuella utvecklingsplanen där eleverna är med och formulerar mål för framtiden. Dessa mål försöker man sedan hålla aktuella vid planeringen av skolarbetet. Elevens portfolio och andra uppföljningsunderlag används också vid samtalet.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att undervisningen i Långedragsskolorna är av god kvalitet och för eleverna i de yngre åldrarna bedöms undervisningen vara av mycket god kvalitet. De yngre eleverna får pröva olika sätt att lära och arbetet är individualiserat utifrån elevernas kunskaper och behov. Arbetet för elever i behov av särskilt stöd är av god kvalitet.

5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolornas inre organisation och arbete. Sammantaget har dessa skyldighet att se till att rätten till utbildning och till att nå nationella mål tillgodoses.

Frågor som behandlas vid inspektionen är exempelvis om verksamheten har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen samt värna enskilds rättsäkerhet.

Långedragsskolornas rektor har varit anställd på skolorna sedan 1998. Rektorn har genomgått den statliga rektorsutbildningen. För administrativt stöd har rektorn en byråsekreterare på 75 procent.

På skolorna finns en samordnargrupp med representanter från varje arbetslag samt från förskoleklass och fritidshem. Rektorn sammanträder med gruppen varannan vecka. De diskuterar övergripande frågor såsom budgetfrågor, utvärderingar och kompetensutveckling.

Rektorn poängterar att all personal är viktig och involverar kökspersonal, vaktmästare och lokalvårdare i bl.a. värdegrundsarbetet. Rektorn är mycket engagerad i sitt arbete och personalen uttrycker att rektorn är lyhörd och att hon visar att hon uppskattar deras arbetsinsatser.

En kväll i månaden hålls arbetsplatsmöte, där förskollärare, fritidspedagoger och lärare träffas. Då tar rektorn upp olika pedagogiska frågor till diskussion. Detta läsår är de pedagogiska frågorna bl.a. inriktade på hur de på skolorna skall ut-

veckla matematikundervisningen. Diskussioner pågår hur de skall utveckla en röd tråd i undervisningen från förskoleklass till årskurs 6. Inspektörerna anser detta arbete mycket viktigt då det utifrån lektionsbesök och elevintervjuer är tydligt att det är stora skillnader mellan hur de yngre och äldre eleverna får möjlighet att utveckla olika kunskapskvaliteter. Diskussioner om mål och lärande bör förekomma regelbundet mellan och inom arbetslagen i de olika årskurserna. Enligt Lpo 94 är skolans uppdrag att främja lärande och detta förutsätter en aktiv diskussion i den enskilda skolan om kunskapsbegrepp och om hur kunskapsutveckling sker.

Rektorn håller sig förtrogen med verksamheten. Alla elever inspektörerna talar med vet vem som är skolornas rektor. På skolan där rektorn har sitt kontor har eleverna nära till henne och hennes dörr står alltid öppen. Eleverna vänder sig gärna direkt till henne.

Rektorn ser till att elevernas frånvaro följs upp och att de får den garanterade undervisningstiden.

Uppföljning och utvärdering förekommer på olika nivåer, dels individuell uppföljning av elevernas lärande genom portfolioarbetet och den individuella utvecklingsplanen, dels genom uppföljningar i arbetslagen. Exempelvis utvärderar lärarna i årskurserna 1–3 terminens arbete i form av en tankekarta som skickas hem till föräldrarna. Arbetslagens utvärderingar bildar grund för kvalitetsredovisningen. Lärarna tillsammans med rektorn skriver sedan kvalitetsredovisningen. Kvalitetsredovisningen är av god kvalitet. Där beskrivs hur man på skolorna arbetat mot enhetens prioriterade mål, vilken måluppfyllelse man uppnått samt åtgärder för utveckling. Som underlag används förutom arbetslagens utvärderingar, den egna kamratstödjarenkäten samt Göteborgs kommuns kvalitetsarbete ”Balansen”.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att styrning och ledning i Långedragsskolorna är av god kvalitet. För att få en kontinuitet i elevernas lärande bör dock diskussioner om mål och lärande utvecklas ytterligare mellan de olika arbetslagen.

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för det offentliga skolväsendet. Barn- och ungdomsutbildningen omfattar förskoleklassen, grundskolan, den obligatoriska särskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Det skall finnas lika möjligheter till utbildning för barn och ungdomar med olika funktionsnedsättningar och möjligheter till utbildning i särskilda utbildningsformer. Inom skolformerna skall det också finnas olika möjligheter för eleverna att individuellt göra val av ämnen, program, inriktningar och kurser. En skola kan, enligt skollagen, profilera sig för att tillgodose olika elevers behov eller öka elevernas motivation för lärande.

Granskningen gäller om det finns tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. Även informationen om möjligheter till olika val av fördjupning, kurser, skolor och utbildningsvägar behandlas.

I Långedragsskolorna har eleverna i årskurs 6 språkval på Nya Påvelundsskolan, den 7–9 skola de senare kommer att tillhöra. De får välja mellan spanska, tyska, franska och svenska/engelska.

Elevers val finns inte att tillgå denna termin, då lärarna har valt att låta elevers val ingå i temaarbetet HC Andersen. Eleverna ges på detta sätt inte möjlighet att genom egna val fördjupa och bredda sina kunskaper.

Eleverna i årskurs 5 har hem- och konsumentkunskap på Nya Påvelundsskolan. Samarbete med Kultur- och musikskolan sker och eleverna i årskurs 4 har instrumentundervisning och bildar en klassorkester.

Handikappanpassad utbildning finns att tillgå i Nya Långedragsskolan men skulle vara svårt att anordna i gamla Långedragsskolan på grund av lokalernas utformning.

De elever som vill ha fritidshemsplats har möjlighet att få det på skolan.

Skolan har inte några gemensamma riktlinjer för extra kostnader. Kostnader tas ut i samband med studieresor och vissa utflykter. Klasserna i årskurs 4–6 åkte under inspektionsveckan på en badresa till Borås till en kostnad av 140 kronor.

Verksamheten följer timplanen för Älvsborg och har minst den garanterade omfattningen. Rektorn kontrollerar schema och ser till att eleverna får garanterad undervisningstid. Det finns för närvarande ingen elev på Långedragsskolorna med anpassad studiegång.

Utbildningens mål, innehåll och arbetsformer liksom rättigheter och skyldigheter klargörs för föräldrar, barn och elever. Skolans hemsida är mycket informativ och hålls uppdaterad av den fritidspedagog som är ansvarig. Där återfinns skolornas lokala arbetsplan, skolornas kvalitetsredovisning, olika protokoll från Långedragrådet och minnesanteckningar från föräldraföreningen. En elevutvärdering finns också inlagd på hemsidan. Lärarna informerar från respektive klass via veckobrev eller månadsbrev. Ytterligare information ges vid behov via exempelvis extra klassmöte eller informationsbrev.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att tillgången till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning är god vid Långedragsskolorna. Utbildningen vid skolan är dock inte avgiftsfri för eleverna. Elevers val erbjuds dock inte denna termin.

7. Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå de nationella målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Även principerna för resursfördelningen aktualiseras vid inspektionen.

I Långedragsskolorna finns 9,29 heltidstjänster lärare, 2,25 heltidstjänster förskollärare och 4,75 heltidstjänster fritidspedagoger. Lärartätheten är 5,9 lärare per 100 elever men genom samverkan med fritidshemspersonalen blir personaltätheten högre i årskurserna 1–3. Personalens kompetens motsvarar föreskrivna

krav, då samtliga pedagoger enligt rektorn har utbildning. Skolan har för närvarande en specialpedagog på 50 procent och det finns också tre elevassistenter på skolan.

Varje klassrum är utrustat med minst två datorer.

Kompetensutvecklingen utgår från verksamhetens behov och individuella behov. Exempelvis har alla lärare utifrån skolans viljeinriktning fått kompetensutveckling i retorik och detta läsår har kompetensutveckling anordnats i "berättandets konst". Lärarna uppger att de får den kompetensutveckling de behöver och om de har några önskemål frågar de rektorn som oftast tillgodoser önskemålen. Detta läsår kommer det anordnas kompetensutveckling i matematik.

Då lärarna tar emot lärarstuderande får de också gratis kompetensutveckling vid lärarhögskolan. Inom stadsdelen Älvsborg träffas lärarna mellan skolorna i s.k. kategoriträffar och spårträffar. De får då möjlighet att utbyta idéer och lära av varandra. Målet med spårträffarna är att utveckla bra stadiövergångar och få en röd tråd i elevernas lärande från förskoleklass till årskurs 9. Under höstens spårträff då lärare från Långedragsskolorna, Hagenskolan samt Påvelundsskolorna träffades utvärderades studiebesöken lärarna gjort hos varandra.

Lokalerna är förhållandevis ändamålsenliga och de ger förutsättningar för att bedriva undervisning och för att ge eleverna trygghet och intresse för skolarbetet. Grupprum eller extra klassrum finns att tillgå. Skolmöblerna förnyas efter hand. Eftersom Nya Långedragsskolan ligger på cirka 10 minuters gångavstånd från Gamla Långedragsskolan och eftersom gamla Långedragsskolan dessutom består av två byggnader försvåras samverkan mellan de olika arbetslagen och klasserna.

Läromedel och pedagogisk materiel är tidsenligt och för de yngre barnen finns bra material för individualisering i de olika ämnena. Arbetslagen ansvarar för läromedelsinköpen.

På vardera skolan finns ett litet bibliotek. Biblioteket och slöjdsalen i Gamla Långedragsskolan är också fritidshem för årskurs 3. Eleverna i förskoleklassen samt årskurserna 1 och 2 har sina fritidshemslokaler integrerade i Nya Långedragsskolan där de har sina klassrum.

Måltiderna är kostnadsfria och maten tillagas på Nya Påvelundsskolan. Eleverna har via matrådet tagit upp vad de vill förändra när det gäller maten och måltidssituationen m.m. Matsalen är nyss upprustad och nya möbler i fina färger har köpts in. Miljön är tilltalande och trivsamt.

Skolgårdarna är omväxlande och erbjuder olika platser för lek. Den är enligt eleverna bra för lek. Elevrådet arbetar ständigt med förbättringar av skolgårdsmiljön.

Sammanfattningsvis gör inspektörerna bedömningen att skolan utnyttjar de tilldelade resurserna på ett flexibelt sätt och att det finns förutsättningar för att eleverna skall kunna nå de nationella målen.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten i Långedragsskolorna övergripande är av god kvalitet. Eleverna trivs och tar ansvar för sin utbildning. De tycker det är viktigt att påverka och framföra sina åsikter. Eleverna i Långedragsskolorna utvecklar kunskaper och färdigheter i enlighet med målen i Lpo 94 och kursplaner. De yngre eleverna är mycket medvetna om sitt lärande och om läroplans- och kursplanemålen. Miljön för lärande i Långedragsskolorna är av god kvalitet. Det formella inflytandet fungerar och skolornas förebyggande arbete för att motverka mobbning är av god kvalitet. De yngre eleverna har mycket stora möjligheter att utöva inflytande över sin utbildning. Styrning och ledning i Långedragsskolorna bedöms vara av god kvalitet. Tillgången till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning är god.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- de äldre elevernas medvetenhet om målen i Lpo 94 och kursplaner,
- elevinflytandet så att även de äldre eleverna i högre grad, efter ålder och mognad, får inflytande över sitt lärande samt
- kontinuitet i elevernas lärande.

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivna områden skall snarast åtgärdas.

- Eleverna ges inte möjlighet att genom egna val fördjupa och bredda sina kunskaper genom elevens val (2 kap. 19 och 20 §§ grundskoleförordningen).

Datum

Ort

2005-10-17

Göteborg

Eva Wallentin

Anders Wallin